

UCHWAŁA NR XII / 100 / 15
RADY MIEJSKIEJ W ROPCZYCACH
z dnia 27 lipca 2015 r.

w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zm.) w zw. z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r., Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.) Rada Miejska w Ropczycach uchwała co następuje:

§1

Uchwala się „ Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie na lata 2015-2020” w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Ropczyc.

§3

Nadzór nad wykonaniem uchwały powierza się Komisji ds. zdrowia i porządku publicznego Rady Miejskiej w Ropczycach.

§4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Józef Misiura

Załącznik nr.1 do uchwały Nr XII/100/15
Rady Miejskiej w Ropczycach
z dnia 27 lipca 2015 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2015-2020**

Zatwierdzam

Burmistrz Ropczyc

.....

Ropczyce, lipiec 2015

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2015-2020

I. Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2012 r. poz. 1356 z późn.zm).
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm).
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r., poz. 163 z późn.zm).

II. Opis koncepcji:

Określenie i jasne zdefiniowanie przemocy w rodzinie nie jest łatwe. Na zagadnienie przemocy domowej należy spojrzeć z wielu perspektyw. Przemocą domową zajmuje się szereg dyscyplin naukowych takich jak: psychologia, pedagogika, prawo, socjologia, polityka społeczna itp. Dlatego też precyzyjne określenie tego zjawiska nastęrcza wielu problemów interpretacyjnych. Na przemoc w rodzinie można spojrzeć z perspektywy prawnej, moralnej, psychologicznej i społecznej. Należy zaznaczyć, że w literaturze i praktyce pomocowej używa się zamiennie określenia przemoc domowa.

Najprostszą i dostępną dla każdego przeciętnego człowieka definicją jest definicja przemocy zawarta w Słowniku Języka Polskiego, która określa przemoc jako „fizyczną przewagę wykorzystywaną do czynów bezprawnych dokonywanych na kimś, lub narzuconą bezprawnie władzę, panowanie”. Definicja ta jednak nie wyczerpuje do końca określenia, czym tak naprawdę jest przemoc domowa. Dlatego też warto pokusić się o inne, dostępne w literaturze definicje przemocy domowej. Ogólna definicja przemocy wg Anny Lipowskiej-Teutsch brzmi: „ Pojęcie przemocy w rodzinie obejmuje wszelkie odmiany złego traktowania tych członków rodziny, którzy nie są w stanie skutecznie się bronić”.

Przemoc domowa ma różne formy, jednak każda z nich charakteryzuje się tym, że jest intencjonalna. Podczas aktu przemocy zachwiana jest równowaga sił między sprawcą a ofiarą, narusza prawa i dobra osobiste ofiary, powoduje cierpienie i ból. Mówiąc o przemocy w rodzinie musimy brać pod uwagę każdy z jej aspektów: psychologiczny, społeczny, moralny i prawny. Pomoc ofiarom i sprawcom przemocy domowej jest skuteczna wtedy, gdy całościowo obejmuje problem.

Na potrzeby Programu, przy definiowaniu przemocy domowej, zwraca się uwagę na najbardziej charakterystyczne jej wyznaczniki z punktu widzenia polityki społecznej. Najbardziej odpowiednia jest definicja zawarta w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która przemoc w rodzinie definiuje jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Zjawisko przemocy nie jest jednoznaczne. Wyróżniamy kilka rodzajów przemocy i każdy z nich ma swoje charakterystyczne wyznaczniki, chociaż wiele elementów jest wspólnych, chociażby to, że każda forma przemocy powoduje ból, cierpienie, zawsze narusza prawa i dobra osobiste ofiary i jest intencjonalna. Przemoc w rodzinie ogranicza się do pięciu podstawowych rodzajów. Jest to przemoc fizyczna, przemoc psychiczna, przemoc seksualna, przemoc ekonomiczna i zaniedbanie. Ofiarami przemocy są na ogół kobiety i dzieci, choć na uwagę zasługuje również przemoc w stosunku do osób niepełnosprawnych i starszych.

III. Skala zjawiska przemocy w rodzinie.

Przestępstwa z artykułu 207. K. K., tj. polegające na znęcaniu się nad członkiem rodziny należą w Polsce do najczęściej popełnianych. Na liście przestępstw zgłaszanych organom ścigania znajdują się na trzecim miejscu.

Szczególnie alarmujące są statystyki dotyczące zabójstw, w których motywem są tzw. „nieporozumienia rodzinne” – stanowią około 27% zabójstw w Polsce. Zdaniem Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do przemocy w rodzinie najczęściej dochodzi pod wpływem alkoholu. Populacja konsumentów

wynosi około 25 mln. Można szacować, że liczba osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu wynosi obecnie około 1,5 – 1,6 mln to prawie dwukrotnie więcej niż podane dane sprzed ostatnich 4-5 lat. Wiele przypadków przemocy wobec kobiet nie jest zgłaszanych organom ścigania, przede wszystkim z powodu wstydu, utrzymującej się niewiary kobiet - ofiar przemocy w skuteczność prawa i obowiązujących procedur oraz specyfiki tego przestępstwa, kiedy ofiara jest skazana na trwanie w krzywdzącym związku z uwagi na subiektywny brak perspektyw. Statystyka będąca w posiadaniu wnioskodawców programu potwierdziła fakt, że nie wszystkie akty przemocy są zgłaszane organom ścigania.

Zestawienie działań podjętych przez Policję wobec przemocy w rodzinie dotyczące procedury „NIEBIESKIE KARTY” w 2014 r.

1. Liczba interwencji domowych (ogółem) – 59.
2. Liczba sporządzonych notatek urzędowych o przemocy w rodzinie Niebieskich Kart / 59.
3. Miejsce sporządzenia Niebieskich Kart / według miejsca zamieszkania ofiary – 59, w tym:
 - miasto - 25,
 - wieś - 34.
4. Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej ogółem – 146, w tym:
 - kobiety - 57,
 - mężczyźni - 2,
 - małoletni do ukończenia lat 13 - 48,
 - małoletni od 13 do 18 lat - 39.
5. Liczba sprawców przemocy domowej ogółem - 59, w tym: kobiety - 2,
 - mężczyźni -57,
 - nieletni - 0.
6. Liczba sprawców przemocy domowej zatrzymanych ogółem – 6, w tym: kobiety - 0,
 - mężczyźni - 6,
 - nieletni 0.

7. Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu ogółem – 59, w tym:
- kobiety - 2,
 - mężczyźni - 57,
 - nieletni - 0.
- w tym: doprowadzonych do Izby Wyrzeźwień – 11,
- kobiety – 0,
 - mężczyźni – 11,
 - nieletni – 0.
- doprowadzonych do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych do wyrzeźwienia – 12
- kobiety – 0,
 - mężczyźni – 12,
 - nieletni – 0.
8. Liczba przypadków udzielenia pomocy medycznej – 2,
- pokrzywdzony - 2,
 - sprawca - 0.
9. Liczba dzieci przewiezionych do szpitala, placówki, oddanych pod opiekę osoby spokrewnionej – 0
10. Liczba postępowań przygotowawczych dotyczących przemocy domowej, w których była prowadzona procedura „Niebieskich Kart”.

		wszczętych	stwierdzonych	zakończonych
Z art. 207 k.k.	znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny	20	0	20

11. Liczba informacji przesłanych do:
- 1) ośrodków pomocy społecznej – 59,
 - 2) gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych – 12,
 - 3) organizacji pozarządowych / wykonujących zadania zlecone z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego/ 0,
 - 4) innych / placówki opiekuńczo-wychowawcze, specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, itp./ -0.

Razem – 146

W 2014 r. wszczęto 20 postępowań przygotowawczych o znęcanie się nad rodziną z art. 207 § 1 K.K gdzie we wszystkich przypadkach skierowano akty oskarżenia do Sądu.

W dniu 29 listopada 2010 r. Komendant Główny Policji zawarł porozumienie z Ministrem Sprawiedliwości oraz Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dot. funkcjonowania telefonu interwencyjno-informacyjnego dla osób pokrzywdzonych przemocą w rodzinie stosowaną przez osoby uprzednio skazane za przestępstwo popełnione z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej, w ramach, którego utworzono tzw. Niebieską Linie, zacieśniono współpracę między Policją a służbami kuratorskimi Ministerstwa Sprawiedliwości.

W Komendzie Powiatowej Policji znajduje się tzw. „Niebieski Pokój”, który przeznaczony jest do realizacji czynności z udziałem pokrzywdzonych przemocą w rodzinie.

Do koordynowania działań z zakresu przemocy w rodzinie w KPP Ropczyce powołano koordynatora – ASP. Barbarę Dzedzic Tel. Służb./17/2210341.

Realizacją procedur przemocy w rodzinie zajmuje się 15 dzielnicowych, którym przydzielono 16 rejonów służbowych.

INFORMACJA KOMENDY POWIATOWEJ POLICJI W ROPCZYCACH

1. Rejon służbowy miejski nr I obejmujący swoim zasięgiem Ropczyce – Śródmieście, ul. Mickiewicza, ul. Witosa, ul. 3-Maja, ul. Zielona; – mł. asp. Paweł Ciosek.
2. Rejon służbowy miejski nr II obejmujący swoim zasięgiem Osiedle Ropczyce – Barbary, Osiedle Północ, Osiedle Czekaj, Osiedle Cukrownia; – asp. Paweł Dydo.
3. Rejon służbowy pozamiejski nr III obejmujący swoim zasięgiem Osiedle Brzyzna, Osiedle Witkowice, Osiedle Granice, ul. Wyszyńskiego i ul. Rzeszowską, ul. Poręby Chechelskie, ul. Borki Chechelskie – sierż. Rafał Śliwa.
4. Rejon służbowy pozamiejski nr IV obejmujący swoim zasięgiem Sołectwo Mała, sołectwo Niedźwiada, sołectwo Łączki Kucharskie i sołectwo Gnojnica – mł. asp. Paweł Baran
5. Rejon służbowy pozamiejski nr V obejmujący swoim zasięgiem sołectwo Okonin, sołectwo Lubzina, sołectwo Brzezówka – sierż. sztab. Lesław Gomuła

Nie do końca rozpoznana jest przemoc wobec dzieci. Niepokoją przekazy mediów o przypadkach zaniedbywania i krzywdzenia dzieci. Upublicznione drastyczne przypadki nie ukazują rzeczywistych rozmiarów zjawiska. Literatura przedmiotu wskazuje również, że każde dziecko będące świadkiem przemocy jest zawsze ofiarą przemocy emocjonalnej. Dzieci próbują ukryć krzywdę, a dorośli ukrywają krzywdzenie.

IV. Dotychczasowe działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

1. W ramach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- 1) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej, prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą,
- 2) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży,
- 4) wspieranie działalności świetlic środowiskowych dla dzieci i młodzieży z tzw. Grup podwyższonego ryzyka,

2. W ramach Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej:

- 1) współpraca z Powiatowym Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Lubzinie,
- 2) udzielanie specjalistycznego poradnictwa,
- 3) podejmowanie interwencji na rzecz ochrony przed przemocą,
- 4) prowadzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- 5) realizowanie psychoedukacyjnego programu dla sprawców przemocy domowej,
- 6) przygotowanie w KPP „Niebieskiego Pokoju” z nowoczesnym wyposażeniem do przesłuchań dzieci – ofiar i świadków przemocy, dorosłych ofiar przemocy.
- 7) współpraca z policją w zakresie interwencji i monitorowania w sytuacji przemocy.

V Założenia programu:

- 1) Każdy człowiek ma prawo do życia w środowisku rodzinnym wolnym od przemocy.
- 2) Dzieci i młodzież mają prawo do życia w bezpiecznym środowisku wolnym od przemocy, a obowiązkiem dorosłych jest im to zapewnić.
- 3) Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca, bez względu na to co zrobiła ofiara. Nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy.

4) Podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy. Bez tego pomoc jest nieskuteczna.

5) Każdy człowiek ma prawo do przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Program zakłada kompleksową pomoc zarówno dla ofiar jak i sprawców przemocy przy udziale służb i instytucji, organizacji pozarządowych i społeczności lokalnej. Wymaga podejmowania równoczesnych działań o charakterze interwencyjnym, profilaktycznym, terapeutycznym i korekcyjnym. Program nie tworzy nowych instytucji, a wzmacnia kompetencje już istniejących.

Adresaci programu:

1. Ofiary przemocy w rodzinie (dzieci, współmałżonkowie, partnerzy, osoby starsze, niepełnosprawne).
2. Sprawcy przemocy w rodzinie.
3. Przedstawiciele instytucji i służb zobowiązanych do udzielenia pomocy w sytuacji przemocy.
4. Społeczność lokalna – mieszkańcy miasta i gminy Ropczyce.

Cel główny:

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe:

1. Rodzina – azylem bezpieczeństwa jego członków.
2. Ofiary i świadkowie przemocy doświadczają w mniejszym stopniu następstw przemocy.
3. Pomoc dla rodzin doznających przemocy jest skuteczna i dostępna.
4. Zjawisko przemocy domowej nie jest zjawiskiem powszechnym.
5. Służby i instytucje działające w obszarze przemocy w rodzinie legitymują się wysokimi kwalifikacjami.
6. Środowisko lokalne reprezentuje wysoki poziom wiedzy z zakresu przeciwdziałania przemocy.

Zadania własne gminy i kierunki działań.

Zadanie 1. Tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

1. Określenie zasad wzajemnej współpracy służb i instytucji.
2. Opracowanie modelowej procedury i strategii postępowania w konkretnych przypadkach przy udziale członków zespołów interdyscyplinarnych.
3. Stałe diagnozowanie zjawiska przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem skali krzywdzenia i zaniedbywania dzieci.
4. Kontynuowanie szkoleń współpracujących ze sobą koalicjantów.
5. Powadzenie działalności edukacyjno – profilaktycznej skierowanej do dzieci i młodzieży promującej rozwiązywanie konfliktów bez przemocy.
6. Stała edukacja środowiska lokalnego.
7. Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy i ofertach pomocowych w środowisku lokalnym.

Zadanie 2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

1. Udzielanie bezpłatnych porad prawnych, psychologicznych, pedagogicznych i socjalnych.
2. Promocja i realizacja systemu „Niebieskiej Karty” i ‘Niebieskiej Linii”.
3. Interwencja kryzysowa.
4. Pomoc telefoniczna i ambulatoryjna.
5. Wspólne interwencje środowiskowe policji i pomocy społecznej.
6. Monitorowanie indywidualnych przypadków.
7. Zwiększenie wiedzy i kompetencji osobistych ofiar przemocy domowej.

Zadanie 3. Opracowywanie i realizacja programów pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

1. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w miejscu zamieszkania lub pobytu:
 - 1.indywidualna diagnoza sytuacji, uruchomienie działań interwencyjnych, opracowanie planu pomocy.
 - 2.pomoc z zastosowaniem różnych rodzajów i form pomocy (interwencja, wsparcie, poradnictwo, edukacja, pomoc specjalistyczna, terapia indywidualna lub grupowa, grupy wsparcia, monitoring i kontrola stanu bezpieczeństwa).

2. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą i zmuszonym do opuszczenia dotychczasowego miejsca pobytu:
 - 1.udzielanie bezpiecznego schronienia (znajomi, rodzina, hostel, schronisko).
 - 2.pomoc socjalna.
 - 3.poradnictwo specjalistyczne.

3. Ochrona przed dalszym krzywdzeniem przez sprawcę.
 - 1.odseparowanie sprawcy od ofiary.
 - 2.zakaz kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną.

4. Działania korekcyjno – edukacyjne dla sprawców przemocy.

Spodziewane efekty i ocena prowadzonych działań:

- 1.Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy domowej.
- 2.Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy.
- 3.Zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków przemocy w rodzinie.
- 4.Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie:
- 5.Spadek liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie.
- 6.Zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w problematykę przeciwdziałania przemocy.
- 7.Zwiększenie kompetencji służb, instytucji i organizacji społecznych pracujących

w obszarze przemocy domowej oraz poprawa współpracy w tym zakresie.

Realizatorzy programu:

1. Miejsko – Gminny Ośrodek pomocy Społecznej w Ropczycach.
2. Urząd Miejski w Ropczycach. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Komenda Powiatowa Policji w Ropczycach.
4. Zespół Opieki Zdrowotnej w Ropczycach.
5. Sąd Rejonowy w Ropczycach.
6. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Ropczycach.

Źródłem finansowania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla miasta i gminy Ropczyce są:

1. Środki własne gminy.
 - 1) będące w budżecie MGOPS w Ropczycach na realizację zadań przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
 - 2) pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Dotacje celowe z Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego na realizację zadań dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. W następnej perspektywie finansowej będzie możliwość pozyskania środków finansowych z funduszy europejskich np. na utworzenie świetlicy socjoterapeutycznej, w której będą prowadzone środowiskowe formy wsparcia dla dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniami, przemocą w rodzinie i wykluczeniem społecznym.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Józef Misiura